

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 3
Maaliskuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastava. Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4.
puh. 81 54.

30:s vuosik. 1925

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Tasavallan uusi presidentti.

Suomen tasavallan uudeksi presidentiksi valittiin viime helmik. 16 p:nä Viipurin läänin maaherra *Lauri Relander*.

mistuttuaan jatkoi opintojaan Mustialassa, tullen agronomiksi v. 1906. V. 1914 hänet vihittiin filosofian tohtoriksi. Jatkaen tutkimuksiaan m.m.

Lauri Relander.

Presidentti Lauri Kristian Relander on syntynyt Kurkijoella 31 p. toukokuuta 1883. Isä oli Kurkijoen maanviljelyskoulun johtaja E. K. Relander, äiti Gertrud Maria Olsoni. Tultuaan ylioppilaaksi v. 1901 hän filosofian kandidaatiksi val-

ulkomaanmatkoilla hän toimi viime vuosina ennen maaherraksi tuloaan maanviljelyshallituksen kasvitutkimus-osaston päällikkönä. V. 1920 hänet nimitettiin Viipurin läänin maaherraksi. —

Kertomus Suomen Kuuromyökkäin Liiton toiminnasta v. 1924.

Vuosi 1924 Suomen K.m. Liiton toiminnassa on kulunut samansuuntaisesti, samoja tarkoitusperiä tavoittaen ja edistäen kuin edelliseltä. Vaikkakaan myöskin erikoisen huomattavia saavutuksia suuren yleisön nähtäväksi ei voida esittää, niin on Liittomme piirissä kuitenkin hartaudella ja vähäisiin työvoimiimme nähden innolla koetettu toimia Liiton tarkoituksen hyväksi, joka on Suomen kuuromyökkäin henkisen ja aineellisen aseman kohottaminen. Jäsenlukuunsa nähden Liittomme ei luonnollisestikaan ole suuri. Siihenhän kuuluu vain maamme kuuromyökkäiä sekä joitakuista heidän kuulevia ystäviään ja opettajiaan. Omin voimin kuuromyökkämme vielä tuskin voisivatkaan Liittoaan ylläpitää henkisesti eikä aineellisesti. On onni, että Liitolla on edes muutamia kuulevia henkilöitä, jotka uhraavat voimiaan, kykyään ja aikaansa sen työhön. Tämä onni on Liitollamme ollut jo koko sen 20 vuotis-ajan kuluessa, jolloin se toimessa on ollut. Ja sama onni oli sillä kuluneen toimintavuodenkin aikana.

Suomen K.m. Liitolla on nyt 13 haaraosastoa. Viime vuoden kuluessa liittyi siihen yksi uusi haaraosasto lisää, nim. *Hämeenlinnan*, jonka säännöt Keskushallitus on vahvistanut. Jotkut haaraosastot toimivat virkeästi ja säännöllisesti. Toisten elämä on hiljaisempaa. Keskushallitus on enimmäkseen kirjeenvaihdon kautta ollut kosketuksissa haaraosastojen johdon kanssa. Mutta on myöskin Liiton sihteeri mieskohtaisilla käynneillä antanut ohjeita, esitelmöinyt j.n.e. *Porvoon*, *Riihimäen*, *Hämeenlinnan*, *Tyrvään* „*Heffatan*“, *Tampereen* ja *Jyväskylän* haaraosastoissa. Myöskin ovat keskushallituksen jäsenet *J. Sundberg*, *Eino Karilas* ja *R. Pitkänen* olleet Liiton tilapäisinä asiamiehinä käyden hra Sundberg *Hämeenlinnan* ja *Viipurin*, hra Karilas „*Heffatan*“ ja *Tampereen* ja hra Pitkänen *Salon* seudun kuuromyökkäin kokouksissa esitelmöimässä. *Lappeenrannan* haaraosastoon onnistui Keskushallitus saamaan esitelmänpitäjäksi Mikkelin k.m. koulun johtajan *A. I. Savolaisen*. Luonnollisesti ovat sen lisäksi k.m. matkapapitkin virkamatkoillaan ajaneet Liitonkin asioita varsinkin levittämällä Liiton äänenkannattajia ja joululehtiämme.

Tärkein puoli nykyään Liiton tehtävässä on kirjasien ja varsinkin äänenkannattajain julkaisu. Niitten avulla koetetaan herättää ja ylläpitää lukuhaluja ja henkisiä harrastuksia kuuromyökkäin keskuudessa sekä aikaansaada hyödyllistä ja huvittavaa vaihtelua heidän jokapäiväiseen, eristettyyn elämäänsä. Nämä kerran kuussa suomen- ja ruotsinkielellä ilmestyvät lehdet ovat tulleet rakkaiksi Suomen kuuromyökkäille niitten 30 vuoden kuluessa, jolloin ne jo ovat ilmestyneet. Ja niitä luetaan aivan yleensä kuuromyökkäipiireissämme. Varat-

tomille on niitä annettu edelleenkin ilmaiseksikin ja kuuromyökkäinkoulujen oppilaille puolella hinnalla. Lehtiemme levikki ei tietystikään ole suuri ja niitten taloudellinen tila ei ole ilahuttava. Mutta Liiton nauttiman, 10,000 mk. suuruisen valtioavun ja joululehtiemme tuottaman voiton avulla on näitten, kuuromyökkäin henkiselle elämälle niin tuike tarpeellisten lehtien julkaiseminen ollut tähän asti mahdollinen. Lehtien tilaushinta on täytynyt pitää sängen alhaisena, 10 mk. Ilmoitustuloja ei niillä tietystikään sanottavasti ole. Suomenkielisen äänenkannattajan toimittajana on edelleenkin ollut Liiton sihteeri, past. *Nyberg*, ruotsinkielisen rouva *Elma Ignatius*.

„*Kuuromyökkäin Lehden*“ tilaajamäärä v. 1924 oli 1,234 kpl. (v. 1923 oli se 1,047 kpl.). „*Tidskrift för Dövstummalla*“ oli 281 tilaajaa (v. 1923 oli sillä tilaajia 316). Tuloja tilauksista oli K.m. Lehdellä 8,983 mk. 50 p., Tidskriftillä, 2,629 mk. Yhteiset tulot siis tilauksista, ilmoituksista y.m. 12,331:50. Menoja K.m. Lehdellä 14,308:—, Tidskriftillä 8,524:—. Yhteiset menot, postitus lisäksi luettuna y.m. 25,318:85. Vajaus siis 12,987:35.

Liiton julkaisemia joululehtiä levisi suomenkielisiä n. 7,450 kpl., ruotsinkielisiä n. 1,800 kpl. Joululehtien tuottamalla voitolla peitetään äänenkannattajien tuomaa tappiota, maksetaan huoneuston vuokraa, toimihenkilöitten palkka, y.m. menot.

Kuluneen vuoden aikana ei Liitto ole julkaisut mitään kirjasia. Mutta parhaillaan suunnitellaan parinkin julkaisun painatusta.

Liitollemme saapui viime vuonna kutsuja ottaamaan osaa kansainväliseen kuuromyökkäin kokoukseen Lüttichissä Belgiassa sekä kolmanteen pohjoismaiseen kuuromyökkäin kokoukseen Trondhjemiin Norjassa. Edelliseen kokoukseen päätti keskushallitus lähettää sihteerinsä, jolle matkaa varaten myönnettiin 3,580 mk. matkaraha. Pohjoismaiseen kokoukseen päätti keskushallitus jakaa 5 kappaletta tuhannen markan suuruisia stipendia henkilöille, jotka Liiton tarkoitusperiä tuntuvammin ovat edistäneet.

Yllämainittujen henkilöitten lisäksi otti 14 Liiton jäsentä omilla varoillaan osaa Trondhjemin kokoukseen, joka muodostui heille kaikille harvinaiseksi elämykseksi. Liiton sihteeri, joka myös oli läsnä tässäkin kokouksessa on näistä matkoistaan julkaissut kertomuksia Liiton äänenkannattajissa ja joululehdissä sekä lukuisissa tilaisuuksissa esitelmöinyt matkahavainnoistaan eri paikkakunnilla. Monia hyviä herätteitä ja aatteita toivat osanottajat tullessaan syrjäiseen kotimaahansa. Toivomme niistäkin olevan hyötyä kuuromyökkäin asialle Suomessa. Uskalsivatpa Trondhjemissa läsnäolleet suomalaiset kutsua seuraavan pohjoismaisen k.m. kokouksen Suomeen. Se pidetään v. 1929.

Kuluneen vuoden aikana on myös loppuun suoritettu varainkeräys maamme ensimmäisen kuuromyökkäin opettajan, Suomen k.m. koulujen „isän“

K. O. Malmin muistopatsasta varten. Se ajetaan pystyttää *Malmin* kotikaupunkiin Porvooseen v. 1926, jolloin tulee 100 vuotta kuluneeksi hänen syntymästään. Varainkeräys, johon Valtioneuvostolta saatiin lupa, on tuottanut n. 37 tuhatta markkaa. Asian toimeenpano on jätetty erikoiselle toimikunnalle, johon kuuluu sekä Liiton jäseniä että k.m. koulujen opettajiston edustajia ja asiantuntijoita kuuromyökkäpiirien ulkopuolelta. Patsaan luonnoskin, k.m. taiteilija *J. F. Talvian* muovailema, on jo valmiina.

Kuluneena vuonna on Liiton keskushallitukseen kuuluneet seuraavat vakinaiset jäsenet: kouluneuvos *V. Forsius* puheenjohtajana, pastori *H. Nyberg*, varapuheenjohtajana, sihteerinä ja asiamie-

henä, professorin rouva *Anna Heikinheimo*, rvat *Elma Ignatius* ja *Helmi Nyberg* rahastonhoitajana, herrat *J. Sundberg*, *S. Vuokko*, *E. Karilas* ja *O. Wetzell*. Varajäseniä: maisteri *Sigyn Heikel*, hrat *A. Norstedt* ja *R. Pitkänen*. Lisättyyn keskushallitukseen kuuluivat: johtaja *J. E. Pesonen*, opettaja *J. K. Palomaa* Turusta, neiti *Siiri Talvia* Tampereelta ja *Alice Vesterlund* Porvoosta sekä hrat *R. Pikänen* Helsingistä ja *Lauri Vainola* Hausjärveltä. Varajäseniä: past. *K. A. Nyman* Vaasasta, *Juho Talvia* Kiikasta ja *Emil Mattila* Kotkasta.

Keskushallitus on kokoontunut 3 kertaa. Helsinki maaliskuulla 1925.

Huugo Nyberg.

Helsingin kuuromyökkäin yhdistys 30-vuotias.

Viime helmik. 12 päivä, *K. O. Malmin* syntymäpäivä, oli merkkipäivä Helsingin k. m. yhdistyksen elämässä. Silloin oli 30 vuotta kulunut yhdistyksen perustamisesta. Varsinaisen 30-vuotisjuhlanan viettää yhdistys vasta maalisk. 25 p:nä eräitten toisten muistojuhlain yhteydessä.

Helsingin k.m. yhdistys on maassamme suurin nykyisin toimiva kuurojen seura. Ja ijässä on se toiseksi vanhin niistä. Kerromme tässä muutamia piirteitä Helsingin k.m. yhdistyksen 30 vuotiselta toiminta-ajalta.

Pienestä alusta eli siemenestä alkoi tämä yhdistys 30 vuotta sitten, Helsingissä asui monta kuuromyökkää.

He elivät yksinään kaupungin eri osissa. He eivät tunteneetkaan toisiaan. Heidän elämänsä ei ollut aina hauska eikä onnellinen. Jokainen koetti kovalla ruumiillisella työllään ansaita jokapäiväistä leipäänsä. Ei kukaan kutsunut heitä kokouksiin. Ei kukaan opettanut heille hyödyllisiä asioita. Monet unohtivat koulutietonsa. Monet saivat ankarasti ja yksinäisyydessä taistella köyhyyttä, sairautta ja puutetta vastaan. Jotkut rupesivat juopottelemaan, elivät huonosti ja kävivät kapakoissa y.m. tuhlaamassa rahojaan. Muutamat kuuromykät, jotka tunsivat toisensa kävivät tois-

tensa kodeissa iltaa viettämässä, mutta vaikeaa oli kokoontua ahtaisiin yksityisiin koteihin.

Silloin rupesivat muutamat nuoret kuuromykät ajattelemaan, että kaikkien Helsingin kuuromyökkäin pitäisi perustaa oma yhdistys. Innokkaita yhdistyksen puuhajia olivat varsinkin *Walter*

Stadius ja *Axel Norstedt*. He kuulivat, että Turussa oli jo kuuromyökkäin yhdistys, joka oli hauska ja hyödyllinen.

Mutta Helsingin Kuuromyökkäin yhdistys saatiin syntymään vasta siten kun nuori, viisas, lämminsydäminen *Albert Tallroth* muutti Turusta Helsinkiin tammikuussa v. 1895.

Tallroth ja toiset

kuuromykät menivät yhdessä toimittaja *Julius Hirnin* luo. He pyysivät: „olkaa hyvä, auttakaa meitä perustamaan kuurom. yhdistys Helsinkiin!“ *Hirn* ymmärsi asian tärkeyden. Hän tahtoi ruveta auttamaan kuuromyökkäiä. Hän meni ensin tarkastaja *V. Forsiuksen* luo ja pyysi häntäkin mukaan. Hän lupasi. Sanomalehdissä ilmoitettiin, että Helsingin kaikkien kuuromyökkäin pitää tulla kokoukseen omaa yhdistystä perustamaan helmikuun 17 p. 1895. Kokoukseen saapui noin 50 kuuromyökkää ja muutamia kuulevia. He päättivät perustaa Kuuromyökkäin yhdistyksen. Ja sen

Helsingin k.m. yhdistys helmikuussa 1925.

Helsingin k.m. yhdistyksen kokoussali.

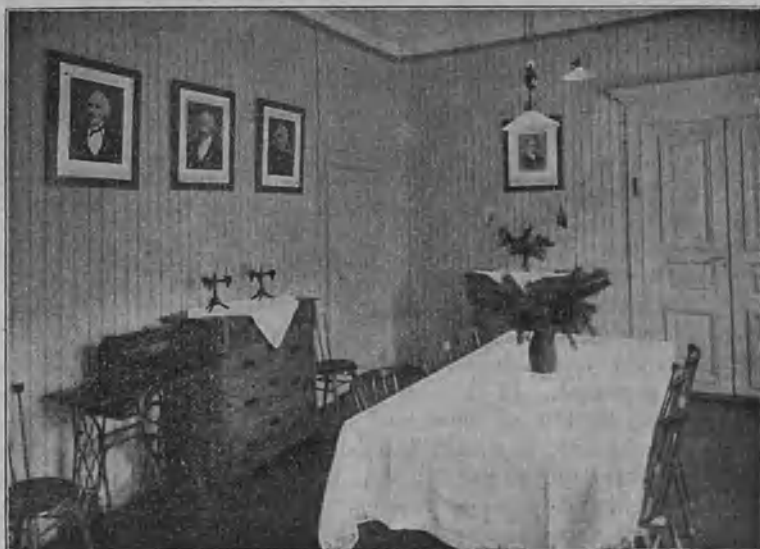
perustamispäiväksi määrättiin helmikuun 12 päivä, joka on K. O. Malmin syntymäpäivä. Yhdistyksen ensimmäiseen johtokuntaan valittiin toimittaja J. Hirn, tarkastaja V. Forsius, kuvanveistäjä A. Tallroth, herrat Hj. Westling, W. Stadius ja A. Norstedt, sekä valtioneuvoksen rouva Julia Stadius. — Näin syntyi ja alkoi Helsingin Kuuromykkäin yhdistys.

30 vuoden aikana on tämä yhdistys vaikuttanut paljon hyvää Helsingin kuuromykkäin keskuudessa. Alussa oli yhdistyksen elämä hiljaisempaa. Mutta vuosien kuluessa on se kasvanut suureksi, voimakkaaksi ja enemmän siunaustuottavaksi. Yhdistys on ollut kuin koti, johon kuuromykät lomahetkinään arki-iltoina ja sunnuntaisin saivat kokoontua. Tämä koti on kaunis, lämmin ja rauhallinen. Siellä on hauska olla. Siellä saavat kuuromykät tavata toisiaan ja kuulevia ystäviään. Siellä pidetään heille opettavaisia esitelmää ja puheita. Siellä neuvotaan heitä elämään oikein ja hylkäämään pois huonot tavat. Sieltä saavat he apua köyhyydessä, sairaudessa ja työttömyydessä. Nyt eivät kuuromykät enää ole yksin, vaan heillä on oma yhdistys, joka on heille kuin onnellinen koti. Monet kuulevat ihmiset ovat tässä yhdistyksessä oppineet tuntemaan kuuromykkäiä. He ovat lahjoittaneet yhdistykselle rahaa. Ja monet kuulevat ovat myös muulla tavalla yhdistystä auttaneet. Helsingin kuuromykät ovat suuressa kiitollisuuden velassa kuuleville ystävilleen, joista erityisesti mainit-

semme rouvat Julia Stadius, Aleksandra Sundberg, Elma Ignatius (o.s. Eklund), Anna Lindström, netdit Sigyn Heikel, Karin Sundberg, herrat J. Hirn, V. Forsius, J. Sundberg y.m. Mitä olisi Helsingin Kuuromykkäin yhdistys ilman näitä ja monia muita kuulevia henkilöitä, jotka ovat paljon uhranneet voimiaan ja kykyään opettaakseen ja auttaakseen Helsingin kuuromykkäiä. Kiitos heille! 30 vuoden aikana on yhdistys koettanut auttaa, suojella ja kasvattaa pääkaupungin rauhattoman elämän ja monien vaarojen ja kiusausten keskellä eläviä k.m. Yhdistyksen sunnuntai-iltakokouksissa on pidetty esitelmää ja esitetty muutakin henkistä, sivistävää ohjelmaa. Yhdistyksellä on lainakirjasto, josta lukuhaluiset ovat saaneet lainata kirjoja. Eri aikoina on yhdistyksellä ollut ompelu- ja

veistoseura, voimistelu- ja urheiluosasto, raittius- ja naisosasto, shakkikerho sekä näytelmäosasto. Kaikki yrityksiä, joitten tarkoituksena on ollut antaa sisältöä k.m:n elämälle ja kehittää heitä. Yhdistyksen huoneusto on heille ollut avoinna ja sen kaunis kesäkoti „Satulinna“ Oulunkylän asemalla on heille miellyttävä lepopaikka kesäkuukausina.

Yhdistyksellä on ollut onni saada sopivia, asiasta innostuneita puheenjohtajia. Ensimmäinen heistä oli hra J. Hirn-vainaja v. 1895—1902. Hänen johdollaan otti yhdistys ensimmäiset, heikot askeleensa. Toinen oli neiti *Elma Eklund* (nyk. rva Ignatius) v. 1902—1907. Vakava, kristillisessä hengessä suoritettu oli hänen puheenjohtajakau-

Helsingin k.m. yhdistyksen seurusteluhuone.

Elma Eklund-Ignatius.

tensa. Rva Ignatiuksen hyvä, uskonnollinen työ yhdistyksen piirissä jätti pysyviä jälkiä ja on tuottanut runsasta siunausta. V:sta 1907 tähän asti, siis 18 vuotta on yhdistyksen puheenjohtajana ollut hra J. Sundberg. Hänen taitavalla johdolla on yhdistys kasvanut, kehittynt, saanut tuntu-

via rahalahjoja ja kaikinpuolin edistynyt. Mitä herra Sundberg on merkinnyt Helsingin k. m. yhdistykselle siitä saavat lukijat lukea toisessa kirjoituksessa tässä lehdessä.

Yhdistyksen sihteerinä ovat toimineet valtioneuvoksetar Julia Stadius yhteensä liki 20 vuotta. Tälle lämminsydämiselle, nyt jo 81 vuotiaalle ystävälleen on yhdistys suuressa kiitollisuuden velassa parin vuosikymmenen uskollisesta työstä. Rouva Ignatius hoiti sihteerin tointa v. 1900—1906 ja yhdistyksen nykyisenä sihteerinä on maisteri, neiti Sigyn Heikel. On ollut iloista nähdä, että yhdistys on onnistunut saamaan johtajikseen vakavia, sivistyneitä ja uhrautuvia mie-

hiä ja naisia. He ovat osanneet johtaa sitä oikeaan suuntaan. Toivotamme Helsingin k. m. yhdistykselle onnea ja siunausta. Toivomme hyvän toverihengen, hyvien tapojen ja sovinnon siellä asuvan. Eläköön Helsingin k. m. yhdistys!

Suomen Kuuromykkäin Liitto 20-vuotias.

Vuosi 1925 on oikein juhluvuosi Suomen kuuromykkäipiireille. *Helsingin k.m. yhdistys* täyttää nim. tänä vuonna 30 vuotta ja viettää 30 vuotisjuhlaansa maalisk. 25 p:nä. Tämän yhdistyksen vuosijuhlapäivä on oikeastaan helmik. 12 p., „Malmin päivä“. Mutta tänä vuonna siirrettiin juhlanvietto maalisk. 25 päivään. Minkätähden? Sentähden, että Helsingin k.m. yhdistyksen puheenjohtaja, hra J. Sundberg, maaliskuun 26 p:nä täyttää 50 vuotta. Yhdistys tahtoo siis viettää 30 vuotisjuhlaansa yhdessä puheenjohtajansa 50 vuotisjuhlan kanssa. Kun hra Sundberg tahtoo varsinaisena syntymäpäivänään olla omassa kodissaan kotiperheensä keskuudessa, niin päätettiin juhla kuuromykkäin yhdistyksessä pitää jo edellisenä päivänä, Marianpäivänä. Mutta silloin tuli osakkaaksi tähän juhlaan vielä kolmaskin juhlija: *Suomen K.m. Liitto*, jonka perustamisesta tulee tänä vuonna kuluneeksi 20 vuotta. Ja jos vielä tahdotaan lisää juhlijoita mainita, niin voimme kertoa, että tämä meidän pieni „*Kuuromykkäin Lehtemmekin*“ tänä vuonna täyttää 30 vuotta ja juhlii sekin nyt tässä toisten mukana. Siis monta juhlaa samalla kerralla.

Niin, Suomen K.m. Liitto on nyt 20 v. vanha. Sen säännöt vahvisti Suomen senaatti 27. 7. 1905. Ja samana syksynä se alkoi toimintansa. Kuuromykät olivat jo kerran aikaisemmin ajatelleet oman, koko maata käsittävän Liiton perustamista. He olivat siitä keskustelleet muutamissa pienemmissä kokouksissaan. V. 3—4. 6. 1900 pidettiin Helsingissä toinen yleinen Suomen k.m. kokous. Siinä oli läsnä 200 k.m. He päättivät yksimielisesti perustaa Suomen K.m. Liiton. Silloin valittiin jo Liiton johtokuntakin laatimaan sääntöjä ja valmistamaan Liittoa. Sen jäsenet olivat: toimittaja J. Hirn (nyt jo kuollut), rouvat J. Stadius ja Elli Heikinheimo, neiti M. Sihvola, herrat D. F. Hirn (kuollut), W. Stadius, Hj. Westling (kuollut), A. Nyman ja johtaja O. Wichmann (kuollut). — Niinä vuosina oli Suomessa nuo vaikeat ja ikävät „sortovuodet“. Venäjän hallitus sortii Suomea ja venäläiset virkamiehet tulivat Suomen senaattiin ja muihin virkoihin. Ei sopinut silloin perustaa yhdistyksiä. Näin ollen kului 5 vuotta, jolloin Liittoa valmistava toimikunta ei voinut mitään tehdä. V. 1905 muuttuivat ajat paremmiksi. Liiton sään-

Helsingin k.m. yhdistyksen lukuhuone.

nöt valmistettiin, lähetettiin Senaattiin ja saatiin siellä hyväksytyiksi. Liitto voi alkaa toimensa syksyllä 1905. Ja sen puheenjohtajaksi valittiin toimittaja *J. Hirn*, joka ymmärsi kuuromykkiä ja aina tahtoi auttaa heidän asiaansa. Rouva *J. Stadius* valittiin ruotsalaiseksi ja ylioppilas *Vasenius* (sitten pastori *Hj. Vesenterä*) suomalaiseksi sihteeriksi. Hra *Sundberg* valittiin Liiton rahastonhoitajaksi. Aluksi oli Liiton työ hyvin hiljaista. Keräiltiin vain jäseniä liittoon j.n.e. Ainakin rahastonhoitajan tehtävä oli hyvin pieni, sillä Liitolla ei ollut juuri mitään varoja. Mutta jo v. 1907 saatiin Liitolle *valtioapua*. Silloin alettiin toimia vilkkaasti. Ensimmäisiä tehtäviä oli se, että otettiin Liiton omiksi äänenkannattajiksi *„Kuuromykkäin Lehti“* ja *„Tidskrift för Dövstumma“*. Edellinen lehti oli ruvennut ilmestymään Mikkelissä jo vuonna 1896 k.m. koulun johtajan *O. Wichmannin* ja opettaja *K. Reposen* toimesta, jälkimäinen vuotta myöhemmin Porvoossa *O. Wichmannin* muutettua sinne. 10 vuotta toimittivat johtaja *A. I. Savolainen* ja opett. *K. Reponen* „K.m. Lehteä“ Mikkelissä ja johtaja *O. Wichmann* „Tidskrift för Dövstumma“ Porvoossa. V. 1907 alussa siirtyivät lehdet siis Suomen K.m. Liiton äänenkannattajiksi. Niitten kautta aikoi Liitto tehdä ohjelmaansa ja tarkoituksiansa tunnetuiksi Suomen kuuromykkille. V. 1907 vuokrattiin Liitolle, myös oma huone Helsingissä. Hra *J. Sundberg* valittiin Liiton asiamieheksi, sekä lähetettiin opettaja *E. Vilkki* ja neiti *Hulda Hakala* Liiton matka-asiamiehinä maaseutua kiertämään, pitämään esitelmiä kuuromykkille ja keräämään jäseniä ja varoja Liitolle sekä perustamaan haaraosastoja eli k.m. yhdistyksiä paikkakunnille, missä enemmän k.m. asuu toisiaan lähellä. Näin pääsi Liiton työ hyvään alkuun.

Liiton tarkoituksena on, kuten kaikki sen jäsenet tietävät, *edistää Suomen k.m. henkistä ja aineellista kehitystä*. Se tahtoo yhdistää maamme kaikki k.m. yhteiseen liittoon. Se koettaa antaa heille lisää tietoa ja sivistystä. Se tahtoo johtaa jäseniään hyvään elämään, niin että heistä tulisi kunnon kansalaisia ja oikeamielisiä yhteiskunnan jäseniä. Tätä tarkoitusta varten on Liitto koettanut toimia nyt jo 20 vuoden ajan. Suuria näkyviä tuloksia sen työstä ei voi olla huomattavissa. Sillä on ollut niin vähän varoja, vähän työntekijöitä ja työvoimia. Mutta mainittakoon tässä muutamia yrityksiä kuitenkin. Liitolla on 13 haaraosastoa eri seuduilla maata. Niitten toimintaa koettaa Liiton keskushallitus Helsingistä kä-

sin ohjata, tukea ja valvoa. Aikaisempina vuosina pidettiin haaraosastojen toimihenkilöille, edustajille n.k. edustajakokouksia keskushallituksen toimesta, jolloin k.m. keskuudessa liikkuvien toiveitten ja harrastusten johdosta keskusteltiin ja päätöksiä tehtiin. Sotavuosista alkaen nämä kokoukset lakkasivat osaksi taloudellisista osakmuista syistä. Sen sijaan pitää Liitto vuosittain

vuosikokouksensa maaliskuulla, jolloin haaraosastot lähettävät edustajansa yhteisistä asioista neuvottelemaan ja päättämään.

Äänenkannattajiaan on Liitto julkaissut molemmilla maamme kielillä sekä omia joululehtiä suomen- ja ruotsinkielellä v. 1908 alkaen. Tämä onkin epäilemättä ollut Liiton tärkein tehtävä. Muitakin kirjasia on Liitto painattanut kuuromykkille luettavaksi ja niitä halpahintaisina levittänyt heidän keskuuteensa. Esim. *J. Hussin*, *M. Lutherin*, *J. V. Snellmanin*, *Z. Topeliuksen* ja *Leijonin* elämäkerrat, kirjoja „*Pienten lasten hoito*“, „*Keuhkotauti ja sen hoito*“, „*Viittomakielen oppikirja*“ I, II, III sekä pieniä lehtisiä. Liitto

on toimeenpannut kerran jatkokurssit Turun ja Porvoon vanhojen viittomakoulujen ent. oppilaille sekä kerran lyhyemmän kurssin Sortavalan ympäristön k.m:lle. Kerran on Liitto järjestänyt yleisen kuuromykkäin töiden näyttelyn Turkuun.

Liiton toimesta on pidetty joka kolmas vuosi yleisiä kuuromykkäin kokouksia Helsingissä, Tampereella, Turussa, Vaasassa, Jyväskylässä ja Mikkelissä. Ja Liitto on matkarahoilla avustanut useitten kuuromykkäin osanottoa yleisiin pohjoismaisiin kuuromykkäin kokouksiin Köpenhaminassa v. 1907, Tukholmassa v. 1912 ja Trondhjemissa v. 1925. Liiton puheenjohtajana toimi hra *J. Hirn* vv. 1907—1914, sekä sen jälkeen tarkastaja *V. Forsius* v:sta 1914 tähän asti. Sihteerinä toimi rouva *J. Stadius* v:sta 1907 muutamia vuosia pois ollen vuoteen 1920. Sen

jälkeen past. *H. Nyberg*. Liiton asiamiehenä oli hra *J. Sundberg* vv. 1907—1920 ja sen jälkeen past. *H. Nyberg*.

Liiton toiminnasta on seikkaperäisiä tietoja painettu *Kuuromykkäin Lehteen* n:o 6—7 v. 1915 sekä n:o 9 v. 1923.

20 vuotta ei ole kovin pitkä aika yhdistyksen eli liiton elämässä. Toivomme että Suomen K.m. Liitto olisi voinut tuoda jonkun verran hyötyä ja iloa maamme kuuromykkien elämään. Ja tulkoon tulevaisuus tälle Liitolle onnelliseksi, niin että se voisi paljon tosi valistusta ja tosi hyötyä jäsenilleen valmistaa.

Julius Hirn.

V. Forsius.

John Sundberg 50 vuotias.

Maalisk. 26 p:nä täyttää toimittaja John Sundberg 50 vuotta. Sen johdosta tahtoo „Kuuromyökkäin Lehtikin“ lausua hänelle parhaimmat onnitelunsa.

J. Sundbergin nimi on lähtemättömästi piirretty Helsingin k.m. yhdistyksen ja Suomen k.m. Liiton historiaan. Hra Sundbergin työ Suomen ja erittäin Helsingin k.m:n hyväksi on kantanut runsaasti hedelmiä. Hänellä on ollut selvä päämäärä työssään, hän ei ole peljännyt mitään vaikeuksia. Ei hän ole välittänyt omasta mukavuudestaan eikä suonut itselleen lepoa, vaan on uhrannut aikansa ja voimansa kokonaan auttaakseen ja kohottaakseen kuuromykkiämme. Ei olekaan siis ihme, että maan eri ääriä kuuromykät ovat häneen niin kiintyneet ja pitävät häntä johtajanaan.

J. Sundberg syntyi Helsingissä maalisk. 26 p:nä v. 1875. Kahdeksan kuukauden vanhana joutui hän ankan sairauden käsiin, joka puhkasi hänen kuulokalvonsa ja teki hänestä kuuron. Ilon ja vilkas lapsi hän oli. Mutta kun hän ei kuullut, niin ei hän oppinut puhumaankaan. Hänellä on äiti, joka väsymättömällä rakkaudella on seurannut poikansa kehitystä ja aina koettanut tasoittaa hänen elämänsä tietä. Kun poika oli 6 v. vanha rupesti äiti suunnittelemaan hänen koulunkäyntiään. Äiti matkusti poikineen Tukholmaan ja jätti hänet sinne Manillan k.m. koulun johtajan, tohtori Kyhlbergin perheeseen. Ulkomaalaisena täytyi hänen saada erikoinen lupa kunin-

kaalta päästäkseen oppilaaksi Manillan kouluun. Tukholmassa opiskeli J. Sundberg 7 vuotta. Pallattuaan kotiinsa Helsinkiin oli hänellä vielä kotiopettaja 3 vuotta. Näin ollen sai hän sangen huolellisen kasvatuksen. Koulusta päästyään aikoi hän ruveta maanviljelijäksi. Siinä tarkoituksessa oleskeli hän jonkun aikaa erällä suurella maatilalla tutustumassa maanviljelykseen. Mutta

kun hänen terveytensä oli heikko, täytyi hänen jättää raskas maamiehen toimi. Varmaankin oli Jumalan tahto se. Jumala aikoi johtaa hänet toiseenlaiseen toimeen vaikkei nuori John itse silloin vielä tiennyt mihin.

V. 1902 pidettiin Helsingissä Uusmaalaisen osakunnan talolla suuri kuuromyökkäin käsityönäytely.

Näyttelyä katsomaan tuli John Sundbergin niinkuin moni muukin, joka halusi nähdä mitä kuuromykät osasivat tehdä. Tämä näytelyssäkäynti tuli ratkaisevaksi hänen tulevaisuuteensa nähden. Silloin heräsi nim. hänessä halu

ruveta työskentelemään kuuromyökkäin hyväksi. Innolla ja vakavuudella ryhtyi hän tähän työhön. Ja siinä on hän sitten uskollisesti pysynyt.

Työ vanhempien, koulustapäässeitten kuuromykkien hyväksi Helsingissä sai uuden vauhdin kun John Sundberg tuli mukaan. Hänellä oli niin suuri joukko uusia ehdotuksia ja aloitteita. Ja kun hän ryhtyi työhönsä koko harrastuksellaan, koko tarmollaan ja kun hän saattoi käyträä aikansakin kokonaan tähän työhön, niin rupestivat hedelmätkin pian näkymään. Ensimmäinen saavutus oli se, että Helsingin k.m. yhdistys sai oman huoneus-

John Sundberg.

John Sundberg Helsingin k.m. yhdistyksessä.

John Sundberg lapsena.

ton. Muutettuaan kerran „oman katon alle“ ei yhdistys enää koskaan sen jälkeen ole ollut koditon.

Yhdistyksen aineelliseksi hyödyksi on John Sundberg aikaansaanut sangen paljon. Köyhästä, mitättömästä yhdistyksestä on J. Sundbergin johdolla kasvanut varakas, hyvin toimeentuleva seura. Hyvien tuttavuuksiensa avulla on hän kyennyt herättämään vaikutusvaltaisissa, varakkaissa hen-

kiloissä harrastusta kuuromykkäin asialle. Ja niin on Helsingin k.m. yhdistys vuosien kuluessa saanut vastaanottaa yhden lahjoituksen toisensa perästä.

Mutta hra Sundbergin lämmin harrastus on riittänyt ei ainoastaan Helsingin, vaan koko maan kuuromyckille. Ollessaan aikoinaan Suomen Kuuromykkäin Liiton asiamiehenä teki hän lukemattoman monia matkoja maan eri osiin, piti esitelmia kuuromyckille ja neuvoi heitä paikallisyhdistysten hoitamisessa. Sen lisäksi on hän ollut monta vuotta ruotsinkielisen „Tidskrift för dövstumma“ toimituksessa.

Myöskin „Kuuromykkäin Auttajayhdistyksessä“ on J. Sundberg ollut sangen toimekäs jäsen. Lähinnä hänen toimestaan on kuuromykkäinaisten vanhainkoti Ävikissä Hyvinkäällä syntynyt, koti, jonka yhteydessä toimii myös koulu heikkolahjaisille ja sokeille kuuromyckille. Tämä Ävik, se varmaan onkin hra Sundbergin rakkain lempilapsi. Sydämensä koko lämmöllä on hän siihen kiintynyt. Ja niin usein kuin hän vain muilta toimintaan joutaa matkustaa hän Ävikiin ja viihtyy siellä mainiosti.

Miltei kaikissa pyrinnoissa, jotka kuuromyckien parasta tarkoittavat on J. Sundbergilla johtava asema. Niinpä hän v:sta 1907 saakka on ollut Helsingin K.m. yhdistyksen puheenjohtaja ja rahastonhoitaja. Useita vuosia oli hän Suomen K.m. Liiton asiamies ja rahastonhoitaja. Niinkään on hän monta vuotta ollut Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen Helsingin piirin sihteeri ja rahastonhoitaja. Useitten kuuromyckien yleisten kokousten johtava sielu on hän ollut sekä edustanut Suomen kuuromyckäitä pohjoismaisissa ja eräissä kansainvälisissä k.m:n kokouksissa.

50 vuotias ystävämme voi siis iloita jo suoritamastaan kauniista elämäntyöstä. Kun nyt „Kuuromykkäin Lehti“ ja me hänen ystävänsä, jotka monet vuodet yhdessä olemme hänen kanssaan työskennelleet lausumme hänelle onnittelumme 50 vuotispäivän johdosta, niin teemme sen sydän täynnä kiitollisuutta kuluneista vuosista ja rukoukseen hänelle terveyttä ja voimaa Jumalalta siihen työhön, johon hän, sen uskomme, Jumalan johtamana on tullut.

Elma Ignatius.

Emilia Strunck 45 vuotta kuuromykkäinopettajana.

Viime marrask. 19 p:nä vietettiin Kuopion kuuromykkäinkoululla harvinaista juhlaa. Neiti Emilia Strunck oli nim. silloin toiminut koulussa opettajana 45 vuotta. Opettajat ja oppilaat kokoontuivat klo 12 päivällä koulun koristettuun juhlasaliin, johon kunniavieras oli kututtu. Johtaja U. Kahma piti hänelle puheen päivän merkityksestä, huomauttaen, kuinka pitkä ja arvokas tämä neiti Strunckin suoritama työpäivä on ollut. Satoihin nousevat ne kuuromyckät,

jotka ovat hänen taitavalla johdollaan voittaneet „mykkyytensä“ ja oppineet puhumaan. Suuri ja kauvan muistettava on sellainen elämäntyö, ja me olemme onnellisia siitä, että näemme neiti S:n yhä keskellämme terveenä ja reippaana jatkamassa uskollisesti vanhaa työtään. Lopuksi puhuja toivotti koulun, sen opettajien ja oppilaiden puolesta juhlittavalle sitä valoisaa ja rauhallista elämää, jonka hyvin täytetty velvollisuus antaa.

Tämän jälkeen täkäl. kuuromykkäinyhdistyksen puheenjohtaja, kirjaltaja Antti Jokelainen puhui koulunkäyneiden kuuromykkäin puolesta neiti Strunckille, kiittäen häntä siitä suuriarvoisesta työstä, jota hän on suorittanut maamme kuuromykkäin hyväksi.

Nykyiset oppilaat antoivat juhlijalle arvokkaan kirjateoksen. Opettajat antoivat kauniin ruukukasvin, ja samoin entiset oppilaat.

Juhlan jälkeen tarjottiin päivän kunniaksi kahvit koko koululle.

Minun Mikkelinmatkani.

Oli jo monta vuotta kulunut siitä kun olin käynyt Mikkeliissä. En ollut pitkään aikaan nähnyt entisiä opettajiani ja opettajattariani. Sentähden tuli minulle ikävä heitä. Minä tahdoin tavata taas heitä ja kirjoitin johtaja A. I. Savolaiselle: saanko minä mennä Mikkeliin katsomaan k.m. koulua ja entisiä opettajiani ja opettajattariani? Hän ei kielittänyt minua menemästä. Ja niin minä menin.

Minulla oli kovin hauskaa siellä. Minä näin kaikki opettajat ja oppilaat. Minä näin vanhan, tutun koulun ja kauniin koulupihan. Oli niin hauskaa kun kaikki on pysynyt niinkuin ennen oli. Muutamia vanhoja opettajiani kaipasinkin. Poissa oli *Nanna*-neiti, poissa hra *Reponen*. He ovat jo haudassa. Pois ovat muuttaneet hra *E. Pesonen* ja *Ebba*-rouva sekä hrat *E. Ahola* ja *Arvi Koskinen* rouvineen. Heitä kaipasinkin. Mutta muutamat vanhat opettajat olivat vielä siellä ja muutamia uusia oli tullut lisää.

Ensiksi minä tapasin jo asemalla johtajan ja *Anna*-rouvan, jotka olivat iltakävelyllä ja tulivat asemallekin samalla. He tervehtivät minua ystävällisesti ja veivät minut k.m. koululle nukkumaan. He puhuivat minun kanssani paljon ja minä huomasin, että he ovat oikein terveet. *Harry* ja *Katri* vaan eivät olleet kotona. Heillä kuuluu jo olevan omat toimensa. *Katri* on sairaanhoitajatar *Riihimäellä* ja *Harry* on *Helsingin* apteekissa. Johtaja ja *Anna*-rouva olivat nuorennäköiset niinkuin siihenkin aikaan kun he minua opettivat. Aamulla kun seisoiimme rukouksissa pitkissä riveissä rukoili johtaja sormilla kauniisti. Oppilaat ymmärsivät sen hyvin. Ja *Anna* rouva opetti viimeisellä luokalla poikia ja tyttöjä. Hänen kätensä on nyt aivan terve taas vaikka se oli kipeä muutamia vuosia sitten. Ja opetus meni täsmällisesti ja selvästi. Minä hämmästyin kun kuulin, että *Naema*-neiti ei ole enää asunalaitoksessa. Hän asuu nyt kaupungilla ja opettaa koululla omaa luokkaansa. Minä olin aina monta vuotta nähnyt *Naema*-neidin asunalaitoksessa uskollisesti hoitamassa pieniä oppilaita ja sairaita vanhempia oppilaita. Nyt on siellä *Mimmi*-neiti. Mutta hän ei ollut kotona. Hän oli matkustanut Helsinkiin viemään sairaalaan erästä poikaoppilasta, jota sotaherran vesikauhuinen koira on purrut. Poika tuli kipeäksi. Vesikauhu on paha tauti. Niin sanoi johtaja minulle. Vesikauhuisen koiran purema ihminen tulee vähän hulluksi ja rupeaa puremaan toisia ihmisiä. Sentähden vei *Mimmi*-neiti kipeän pojan moneksi viikoksi *Helsingin* sairaalaan.

Entisiä opettajiani olivat vielä paitsi johtajaa, *Anna*-rouvaa, *Naema*-neitiä myöskin *Laina*-neiti. Hän opettaa vieläkin tytöille käsitöitä. Mutta hänellä on myös oma luokka, jossa hän opettaa viittä heikkolajista poikaa. Minä menin siihen luokkaan. Minä ihmettelin, että luokassa ei ollut yh-

tään tyttölasta, vain 5 kaunista poikaa. Mutta *Laina*-neiti sanoi, ettei hän huoli tyttöjä luokkaansa. Kuuluu pysyvän näin parempi järjestys ja muutoinkin on elämä siivompaa. Pojilla tuntui olevan hyvä opinhalu, mutta pää ja muisti enemmän heikko. Niin, että *Laina*-neiti saa keksiä monet keinot saadakseen tietoja niihin päihin. Ihmettelin, että oli kuitenkin jo päästy ensimmäiseen käskyyn asti vaikeassa katekismuksessa. Vaikkakin poika vähän sekotti kun kysyttiin: onko montakin jumalaa? niin kyllä sentään lopulla selvittiin. Vaikea ja raskas on työ *Laina*-neidillä. Mutta hän jaksaa toivoa ja iloita oppilaistaan. *Laina*-neiti vei minut kotiinsakin ja antoi minulle omenan ja pulla-kahvia.

Koulussa oli monta uutta opettajaa. *Jyväskylästä* on sinne muuttanut rouva *Fiina Koskinen*, *Kuopiosta* rouva *Katri Rissanen*. Uusia olivat herrat *Kärkkäinen* ja käsityöopettaja hra *Voutilainen*, joka kuuluu olevan niin taitava, että osaa käsilään tehdä melkein kaikkia mitä vaan tahtoo. Yksi „kuuntelijakin“ siellä oli nim. rouva *Meri Kahva*, joka tahtoo nyt tulla k.m. opettajaksi. Hän onkin jo ennenkin opettanut k.m. ollessaan ennen johtajattarena *Ävikin* k.m. koulukodissa *Hyvinkäällä*.

Minä ihmettelin kun minulle sanottiin, ettei Mikkeliissä asu ketään vanhoja kuuromykyiä. En saanut siis tavata ketään koulunsa lopettaneita tovereita. K.m. matkapappi O. Myyryläinen kuuluu asuvan siellä. Mutta hän ei ollut kotona. Kuuluu olevan nyt *Rantasalmella* papiston apulaisena. Mutta maalla, ei kovin kaukana Mikkelistä asuu muutamia vanhempia k.m. Anttolassa esim. asuu *Johannes Leppänen*, joka on viime vuosina tullut kuuluisaksi „kolpörtööriksi“ eli kirjakauppiaksi. Hän myy paljon *Kuuromykkäin Liiton* kirjoja, varsinkin *Kuuromykkäin Joulua*. Hän myi jo monena vuonna yli tuhat joululehteä vuodessa kuuleville ihmisille. Se on hauskaa. Se mies tekee hyvän palveluksen K.m. Liitolle. Minkätähden monet k.m:t eivät osaa myydä yhtään joululehteä kaupungissakaan? Ja tämä *Leppänen* myy yli 1,000 lehteä maalla? Sitä ihmettelivät opettajani ja opettajattarenikin Mikkeliissä.

Sitten minä matkustin pois Mikkelistä, jossa minulla oli kovin hauskaa. Minä muistan aina Mikkeliä.

—r—

Joululehtiemme myynti.

„*Kuuromykkäin Joulua*“ myivät enimmän seuraavalt maalla asuvat asiamiehet:

Juho Leppänen, Anttola 880 kpl. saa I palkinnon, 50 mk;

Vihtori Harsunen, Vaajakoski 550 kpl. II palkinnon, 30 mk;

Mimmi Vikström, Vihti 214 kpl. III palkinnon, 20 mk.

Lähinnä seuraavat *Erkki Hirvonen* Joensuussa 125 kpl. ja *Signe Puttonen* Suolahdessa 100 kpl. *Kaupungissa* asuvista asiamiehistä levittivät joululehteä eniten seuraavat:

Siiri Talvia, Tampere, 600 kpl. saa I palkinnon;
Antti Jokelainen Kuopio, 375 " " II "
Hannes Ylén, Hämeenlinna, 330 " " III "

Lähinnä seuraavat: *Juho Lehtonen*, Lahti, 250 kpl., *Ina Nordlund*, Pori, 200 kpl., *E. Savisaari*, Turku, 180 kpl.

Ruotsinkielisen joululehden asiamiehistä saavat palkintoja seuraavat maalla asuvat: *Karin Nyberg* Helsingin pitäjistä 57 kpl., *Frans Leijon* Bennäsistä 40 kpl., *Georg Möller* Inkoosta 23 kpl.

Seuraavat kaupunkilaiset asiamiehet saavat palkintoja: *Ester Ståde* Pietarsaari, 200 kpl., *Sven Lindholm* Porvoo, 167 kpl., *Edith Jakobsson*, Kokkola, 100 kpl.

Toimitus.

URHEILUOSASTO

Kuurojenkoulujen välisissä hiihtokilpailuissa KUL:n kiertopalkinnosta

5 km matkalla alle 18-vuotiselle pojille viime lastiaistiistaina saavutettiin seuraavat tulokset:

I. <i>Jyväskylän joukkue</i> , yht. aika 67 min. 01 sek.	
1) Toivo Rajamäki	21 " 56 "
2) Tuure Moisio	22 " 23 "
3) Eemeli Hintikka	22 " 44 "
II. <i>Kuopion joukkue</i> , yht. aika 68 min. 38 "	
1) Kalle Kumpulainen	21 min. 32 "
2) Toivo Jorva	23 " 52 "
3) Väinö Kermien	23 " 52 "

KUL:n kiertopalkinnon voitti siis *Jyväskylän* kuurojenkoulu vuodeksi haltuunsa. Tulkoon täysi tunnustus innokkaasta työstään hiihtourheilun hyväksi opettaja Janhoselle, Jyväskylässä, sekä kuopiolaisille. Arvaamme, että etelä-Suomen puoleisia Turun ja Porvoon kuurom. kouluja esti lumen puute ottamasta osaa kilpailuun kiertopalkinnosta, mutta missä Oulun kuuluisat hiihtäjät ja mikkeliläiset olivat, kun ei heistä ole kuulunut mitään? Nukuksissa kaiketi! — Toivomme ensi vuonna kaikkien maamme kuurojenkoulujen ottavan osaa kilpailuun, ettei kiertopalkinto jää ainoastaan kahden kamppailtavaksi.

KUL:n 5-vuotisjuhlaa vietetään 1:nä Pääsiäispäivänä, huhtikuun 12 p:nä klo 8 ip. Ohjelma arvokas. Urheilunystävät tervetulleita sekä läheltä että kauempaakin.

Ulkomailta.

Köpenhaminasta. Harvinainen vieras kävi Köpenhaminan k.m. yhdistyksessä viime tammik. 17 p. Silloin tuli Tanskan hallituksen jäsen, puolustusministeri L. Rasmussen yhdistyksen kokoukseen pitämään kuuromykillä esitelmän aseistariisumis-kysymyksestä. Tanskan nykyinen sosialistinen hallitus koettaa nim. lopettaa sotaväen Tanskasta. Esitelmän jälkeen syntyi keskustelu, jolloin monet k.m:t tekivät ministerille kysymyksiä aseistariisumisen mahdollisuuksista ja seurauksista. Ministeri vastaili kysymyksiin. Lopuksi tarjottiin ministerille, hänen rouvalleensa ja kaikille läsnäolleille teetä. — Milloin saimmeko Suomessa hallituksen ministerin esitelmöimään kuuromykillä?

— **Kuuromykkäin opettajat tähtövät oppia viittomakieltä Tanskassa.** Köpenhaminan k.m. koulun 4 opettajaa käyivät näinä viikkoina k.m. papin, past. Jørgensenin luona viittomakielen oppikurssia.

— **Kuuromykkä maailmankiertäjä** („Globetrotter“). K.m. nuorukainen *Martin Stojar* Tšekkoslovakian valtiosta on lähtenyt jalkaisin kävelemään maailman ympäri. Sanotaan hänen lähteneen matkalle Böömistä v. 1919. Hän on jo kävellyt läpi etelä- ja keski-Euroopan maat sekä pohjois-Afrikan. Viime vuoden lopulla tuli hän Tanskan käyden useissa kaupungeissa siellä, m.m. Köpenhaminassa. Siellä kaikki ihmiset ihmettelivät häntä kun hän omituisessa kävelypuvussaan ja matkasauva kädessään ilmestyi kadulle. Köpenhaminassa viipyi hän 8 päivää asuen k.m. yhdistyksellä ilman maksua. Eräs kaupungin pormestareista painoi leiman hänen matkakirjaansa ja sanomalehti „Politiken“ julkaisi kertomuksen hänestä. Lakissa on hänellä urheilumerkkejä, joita Euroopan ja Afrikan k.m. urheiluseurat ovat hänelle antaneet. Hän on nähnyt paljon matkoillaan ja käynyt monen monissa k.m. kokouksissa. Hän puhuu viittaamalla „kansainvälistä“ kieltä, niin että häntä voi ymmärtää. Tanskasta alkoi hän mennä Norjaan ja Ruotsiin, vaan ei saanut matkalupaa yllämainittujen maitten konsuleilta. Siksi päätettiin suuntasi hän matkansa Englantiin, johon pääsyä ei häneltä kielletty. Matkarahansa hankkii hän myymällä omia valokuviaan. Siis: uudenaikainen kerjäläinen.

— **Norjasta.** *Oslossa* (-Kristiania) on maaliskuussa pidetty suuret luistinkilpailut, joissa suomalaiset saivat loistavia voittoja. Tämän johdosta kirjoittaa eräs norjalainen k.m. meille seuraavaa: „minä onnitelen Suomea loistavien urheiluvoittojen johdosta viime kesänä Pariisin olympialaisissa kisoissa ja nyt näinä päivinä täällä Oslossa ja toivon että maanne myös *henkisen elämän* alalla kehittyisi esimerkiksi kelpaavaksi toisille kansoille.“

Trondhjemista Norjassa kirjoittaa meille k.m. opettajatar neiti Brinchmann ja kiittää jouluksi saamastaan „Kuuromykkäin Joulusta“ (ruotsalainen). Hän sanoo, että joululehti oli hyvin onnistunut ja kaunis, ja että hän sai siitä paljon oppia. Erittäin kiinnitti hänen huomiotaan neiti Helsingiuksen kirjoitus erästä äidistä ja hänen k.m. pojastaan (julkaistu suomeksi K.m. Lehdessä n:o 1 tänä vuonna). Hän lähettää lämpöiset tervetseksensä Suomen k.m. maailmalle ja sanoo elävästi muistavansa käyntiään Suomessa aistivalliskoulujen opettajain kokouksessa kesällä v. 1912.

— **Viro.** Tammik. 11 p:nä vihittiin tarkoitukseensa Viron k.m. koulun uusi talo *Porkunin* maatilalla lähellä Tallinnaa. Tilaisuudessa oli läsnä m.m. Viron hallituksen jäsen, opetusministeri *Rahamägi*. Juhla aloitettiin jumalanpalveluksella. Sen jälkeen piti ministeri Rahamägi puheen sekä antoi koulun johtajalle, hra V. Univerille uuden koulutalon avaimet sekä rahalahjan sen johdosta että sattui olemaan silloin myös johtajan 60 vuotispäivä. Tilaisuudessa luettiin monet sähkösanomat ja

tervehdykset, joita juhlaan olivat lähettäneet kansalaiset ja yhdistykset eri puolelta maata. Eräs koulun oppilaista luki selvällä äänellä puheen, jossa kiitettiin maan hallitusta ja ministeriä huolenpidosta koulun suhteen. Porkunin kartanosta on korjauksilla saatu koululle erinomainen huoneusto. Siinä on m.m. keskuslämmityslaitos ja sähkövalo. Korjaukset ovat maksaneet 7 miljoonaa Viron markkaa.

Johtaja Univer on ollut jo 38 vuotta k.m. opettajana. — Viron hallitus on antanut Viron k.m. Liitolle luvan pitää arpa-aiaset toimintansa hyväksi.

Tietoja kotimaasta.

— 60 vuotias. Viime helmik. 7 p:nä täytti Turun k.m. koulun opettaja K. F. Helisevä 60 vuotta. Opettaja He-

lisevä tuli käsityön opettajaksi Turun k.m. kouluun v. 1899 ja on siitä asti innolla ja reippaana ohjannut oppilaitensa käsityötaidon kehitystä. Tutustuakseen muiden maiden kuuromykkäin käsityöopetukseen on hän tehnyt opintomatkan Ruotsin ja Tanskan kouluihin Kiittolisin mielin muistavat monet vanhemmat k.m.:t hra Helisevää m.m. siitä, että hän v. 1911 Turussa pidetyn yleisen k.m. kokouksen yhteyteen järjesti kuuromykkäin töiden näyttelyn. Laaja oppilas- ja tavapiiri muisti ilolouentoista, reipasta 60 vuotiasta hänen merkkipäivänään.

— Opettajatar Turun k.m. koulussa neiti Fanny Pahlman täytti viime helmik. 17 p:nä 50 vuotta. Valmistau-

duttuaan kansakoulun opettajaksi Jyväskylän seminaarissa v. 1889 rupesi hän heti pyrkimään k.m. opettajaksi. Hän seurasi opetusta Turun k.m. koulussa, suoritti tutkintonsa siellä sekä nimitettiin samana koulun opettajattareksi ja asuntolan johtajattareksi v. 1901. Asuntolan johtajattaren toimesta erosi hän terveydellisistä syistä v. 1915, mutta on yhä vielä koulun opettajana. Neiti Pahlman on huolellinen ja taitava opettaja. Monilla opintomatkoillaan sekä oman maamme että ulkomaitten k.m. koulu-

hin on hän hankkinut itselleen lisää kokemuksia ja herätteitä ammatissaan. K.m. opettajan raskas työ on kuitenkin heikentänyt hänen terveytensä, niin että hänen on täytynyt olla osittain virkavapaana. Tänäkin vuonna nauttii hän osaksi virkavapautta. Kiittolisuudella muistellivat neiti Fanny Pahlmania hänen merkkipäivänsä johdosta monet ent. oppilaat.

Helmikuun 5 p:nä vietettiin Turun kuuromykkäinkoululla kaunis Runeberginjuhla toveriyhdistyksen iltaman yhteydessä. Koulun juhlasaliin oli tilaisuutta varten järjestetty vaikuttava ryhmä, jonka taustana oli hymyilevä kesämaisema. Sen oli maalanut kuuromykkäinkoulun ja

samalla Turun taideyhdistyksen piirustuskoulun oppilas Niilo Mikkola. Tämän taustan eteen oli korkealle jalustalle asetettu Runebergin seppelöity rintakuva kasvien ympäröimänä. Kuvan edessä näkyi kimppu runoilijan lempikukkia, kieloja; lattialla jalustan edessä hyasinteja ja tulpaaneja. Juhla alkoi „Maamme“ laululla, jonka oppilaat maisteri Engblomin johdolla kuorossa lausuvivat. Oppilas Kusti Tikkanen lausui sitten runon „Sotilaspoika“, jonka jälkeen maisteri Engblom piti valaisevan esitelmän Runebergistä. Oppilas Niilo Mikkolan lausuttua muutamia säkeistöjä „Isänmaanvirrestä“, päättivät tämä yksinkertainen, mutta tunnelmallinen Runeberginjuhla.

Runeberginjuhlan ja toveriyhdistyksen iltaman välisenä väliaikana luki Turun kuuromykkäinopettajavalmistuslaitoksen oppilas, ylioppilas V. Lehvä tovereilleen ja läsnäoleville opettajille Aistivalliskoululehdestä, neiti N. Helsingius'en kirjoituksen: „Ajatuksia runoilijan muistoa viettäessä kuuromykkäinkoulussa“. Tämän huomiota ansaitsevan kirjoituksensa oli neiti Helsingius, joka sairauden takia oli estetty olemasta läsnä, lähettänyt ystävällisenä tervehdyksenä opettajavalmistuslaitoksen oppilaille. — Kun sitten oli juotu teetä, luettiin toveriyhdistyksen sanomalehti. Sen jälkeen ylioppilas Lehvä omasta ja toveriensa puolesta pitämässä puheessaan pyysi neiti A. Nyströmiä lausumaan kiitokset neiti Helsingius'elle hänen ystävällisestä tervehdyksestään. Lopuksi johtaja Pesonen kiitti korkeimpien luokkien opettajia, neiti Nyströmiä ja maisteri Engblomia, heidän vaivannäöstään iltamaa järjestäessään.

Hämeenlinnan kuuromykkäin yhdistys piti varsinaisen vuosikokouksensa 1 p. helmik. ruotsalaisella yhteiskoululla.

Kokoukseen oli saapunut paikkakunnan kuuromykkä ja tervetullut matkapappi H. Nyberg Helsingistä. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin pastori H. Nyberg. Hänen johdolla sujuu kokouksen virallinen toimitus. Sihteerin esittämästä vuosikertomuksesta selvisi, että yhdistys on elinvoimainen ja näkyy hiljalleen, mutta varmasti luovivan eteenpäin päämäärää kohten.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti hra Hannes Ylén uudelleen.

Sihteerin tointa hoitaa edelleen Ida Ylén.

Laskiaisretkelle lähti yhdistys laskiaissunnuntaina 22 p. helmik. Perttulaan. Lunta oli maassa noin millimetrin verran. Siitäkö johtui, että retkeilijöitä oli vain kourallinen? Ilma oli sentään verrattoman kaunis joten sen puolesta olisi kannattanut olla enempi. Kelkat ja sukset saatiin kauniisti jättää kotiin ja marssia vaan apostolin kyydillä. Vanajavesi oli sentään osaksi jäänyt, niin että siinä saattoi pikkusen ottaa luikua, omilla jaloilla tietysti. Kotiin jäänneitä narrattiin takaisin tultua aikalailla. Kerrottiin, että kaikki pääkaupunkilaiset aina pastorista ja isä Sundbergista asti olivat mukana siellä.

50 vuotta täytti Turussa helmikuun 5 päivänä leskirouva Fanny Manelius. Turun Kuuromykkäyhdistyksen jäsenet lahjoittivat hänelle tänä muistopäivänä onnen- toivotuksen kauniin kukkalaitteen ja upean kuparikastorullin.

Kuuromykkäin Auttajayhdistys. Turun paikallisosaston vuosikokous. Helmik. 26 p:nä pidettiin Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen Turun Paikallisosaston vuosikokous Turun kuuromykkäin koulussa.

Kokoukselle esitetystä vuosikertomuksesta mainittakoon seuraavaa:

Paikallisosaston toimikunnan pyrkimyksenä on yhä ollut kasvattaa nuorissa kuuromykissä halua maataloustöihin. Sitä varten on kesäk. 1—13 p:nä pidetty jatkokurs- sit maataloustöissä työskenteleville kuuromykille miehille Opetusta kurssilla antoivat joht. E. J. Pesonen, op. J. K. Palomaa ja ndit A. Nyström ja S. Salminen. Kurssilaisia oli 24 jaettuina kahteen osastoon, joille past. K. A. Nyman opetti uskontoa. Sitäpaitsi ohjasi hra B. Kaski urheilua. Kurssilaiset tekivät myöskin opintomatkan

Paimioon Pakurlan maatilalle. Yleishuomiona näistä kurssista voitiin merkitä, että kurssilaiset panivat painoa siihen käytännölliseen elämään liittyvään opetukseen, jota heille annettiin kurssilla.

Toimikunta on toimittanut Jokioisten pienviljelijäin-koulun kotitalous- ja puutarhakursseille erään kuuromyksen tytön ja avustaneet häntä 200 markalla. Koulun käytännöllisissä töissä oli hän suorittanut hyvin kuulevain toveriensa rinnalla. Nikkarilan kuuromyksen talouskouluun on toimikunta sitäpaitsi toimittanut yhden kuuromyksen tytön.

Viime kesän aikana piti toimikunnan sihteeri muiden avustamana Nauvossa, Ikaalisissa ja Tampereella har-taus- ja keskustelukokouksia kuuromyksille.

Valtion Kuuromyksen Auttajayhdistykselle myöntä-mästä apurahasta on paikallisosasto erinäisiin tarkoituk-siin saanut 600 mk. Opettajatar L. Sahlberg-vainajalta oli toimikunta saanut muutamia Pohjoismaiden Yhdyspankin osakkeita, joiden osinko vuosittain on jaet-tava Turun kuuromyksen koulun entisille köyhille oppi-laille.

Toimikunta on jakanut useille kuuromyksille „Kuuromyksen Joulua“ ja avustanut heidän joulunviettoa.

Muutamilla kuuromyksiltä on toimikunnan täytynyt kiel-tää avustukset oman kodin rakentamista varten tähän tarkoitukseen varattujen rahavarojen pienuuden tähden.

Paikallisosaston rahavarojen tila on ollut seuraava:

Toimikunnan omat tilit osoittavat säästöä ed. vuodelta 10,662 mk. 98 p., tuloja 1759 mk. 50 p., menoja 1280 mk. 87 p. ja säästöä kuluvalle vuodelle 11,141 mk. 61 p. — Kuuromyksen miesten vanhainkodin rahaston säästö tälle vuodelle tekee 169,442 mk. 48 p. — Tekla Holmstömmin lahjoitusrahaston säästö kuluvalle vuodelle on 12,736 mk. 55 p. — Omakotirahaston säästö on 5,047 mk. 31 p.

Paikallisosaston toimikunnan puheenjohtajana on edelleen toiminut opettaja J. K. Palomaa, varapuheenjohtajajana ja sihteerinä opettajatar A. Nyström ja rahastonhoitajana opettaja S. Seppälä. Muina jäseninä ovat olleet johtajatar S. Salminen ja opettaja K. F. Helisevä. Toimikunta on kokoontunut 12 kertaa.

Paikallisosaston jäsenluku oli vuoden lopussa 10 vakinaista ja 94 vuosijäsentä.

Kun vuosikertomus oli luettu esitettiin kokoukselle paikallisosaston tilit ja tilintarkastajain kertomus, jonka nojalla myönnettiin asianomaisille täysi vastuuvapaus kuluneelta vuodelta.

Auttajayhdistyksen keskustuomikuntaan valitsi paikallisosasto puolestaan uudelleen asessori K. Ahlmanin ja johtaja E. J. Pesonen. Keskustuomikunnan tilintarkastajiksi valittiin neiti S. Seppälä sekä varalle neiti H. Liljefors.

Paikallisosaston toimikuntaan valittiin rouva E. Pesonen ja opettaja J. K. Palomaa sekä sen tilintarkastajiksi neiti H. Liljefors ja opettaja H. M. Rekola sekä varalle neiti S. Liljefors.

Kokous päätti myöskin avustaa kuuromyksen tyttöjen pääsyä Jokioisten pienviljelijäinkouluun kesäkursseihin ja sitä varten toimittaa erikoistietoja Kuuromyksenlehteen.

— Kirje Valkeakoskelta. Lämpimät terveiset täältä Valkeakosken kauppalaista kaikille kuuromyksille. Minä olen myöskin kuuromyksi. Pääsin keväällä Kuopion koulusta. Olen täällä Valkeakosken paperitehtaassa työssä. Olen kalenterin koneella ajomiehena. Valkeakoskella ei ole yhtään kuuromyksiä. Paitsi minun veljeni Reino, joka käy vielä Kuopion kuuromyksen koulussa. Minulla on ikävä, sentähden että olen yksin kuuromyksi täällä. Kaipaan entisiä tovereitani. On pitkä matka tavata heitä. Valkeakoskelta Lempälään on 21 kilometriä, jolla välillä kulkee auto. Lempälästä voi matkustaa Tampereelle junalla. Olen käynyt 2 kertaa Tampereella sitten kun koulu loppui. Siellä olen tavannut toisia kuuromyksiä.

Valkeakoski on suuri kaunis paikka. Varsinkin kesällä, kun on suuri laivaliike. Täällä on kaunis kanava, jota myöten laivat kulkevat Valkeakoskelta Hämeenlinnaan ja myöskin Pälkäneelle ja Viialaan. Ensi kesänä minä matkustan laivalla Hämeenlinnaan kuuromyksen yhdistyksen katsomaan. Viime helmikuun 13 päivä pastori Huugo Nyberg kävi minun luona katsomassa, josta olin iloinen. Hän neuvoi ja puhui minulle paljon hyvää. Äiti myös oli iloinen pastorin käynnistä. Toivon että ensi kesällä on hausempi. Harjoittelen myöskin urheilemaan ja toivon näkeväni samanosaisia tovereitani. Minä toivotan onnea ja menestystä kaikille kuuromyksille. Rakkaat terveiset. Toivottaa Erkki Laakso. Osoite: Valkeakoski.

Oikaisu. Lehtemme viime numeroon oli otettu „Helsingin Sanomista“ uutinen, että k.m. Anna Ollikainen olisi jäänyt junan alle ja kuollut Sortavalassa. Tämä on väärä uutinen. Anna O. elää ja kirjoitti meille hämmästyneenä uutisesta, ettei hän ole murskautunut junan alle. Sen sijaan kuoli junan alle jouduttuaan Sortavalassa k. m. Anna Varis (o. s. Jurvonen). Anna oli käynyt Mikkelin k. m. koulun ja jäi häneltä mies Juhon V. sekä yksi lapsi. Kuten sanotti oli uutinen otettu sanomalehdistä.

— Kuollut. Helsingissä kuoli maalisk. 15 p:nä k.m. puunveistäjä Sulo Vuokko 43 v. vanhana. Tarkemmin ensi numerossa.

— Jumalanpalvelus kuuromyksille pidetään Ävikin vanhainkodissa Hyvinkäällä pääsiäispäivänä klo 1.

ILMOITUS

Turun piirissä asuville Jokioisten Pienviljelijäkoulu kotitalous- ja kasvitarkursseille pyrkiville naisille.

Hakuaika päättyy huhtikuun 10 päivään. Kuurom. Auttajayhdistyksen Turun paikallisosaston toimikunta toimittaa puhekoulun käynneiden kuuromyksen hake-mukset, jos hakija viipymättä ilmoittaa toimikunnalle ha-luavansa näille kurssille ja lähettää tarvittavat hake-muspaperit.

Hakijan tulee olla täyttänyt 16 vuotta. Hänen pitää lähettää *papinkirja*, jossa on todistus siitä, että hän on hyvämaineinen;

lääkärintodistus, ettei hänellä ole tarttuvaa tautia (jos on vaikea saada lääkärintodistusta, niin lääkäri tarkastaa oppilaan koulun tullessa);

jäljennös koulutodistuksesta ja *vanhempain lupakirja*, jos hakija on alaikäinen.

Koulussa jaetaan 100—300 markan suuruisia apurahoja, joilla oppilas voi suorittaa osan ruokamaksustaan. Jos hakija toivoo saavansa apurahaa, pitää hänellä olla todistus vanhempiensa varallisuudesta.

Turun paikallisosasto avustaa varainsa mukaan vähä-varaisia, opinhaluisia ja tarmokkaita hakijoita, mutta hakijan itsensäkin tulee suorittaa joku osa koulukustan-nuksista.

Oppilaan tulee tuoda mukaansa koulun peite, tyyny, pyyheliinoja ja lakanoita.

Ne kuuromyksen tytöt, jotka haluavat kurssille päästä, kirjoittakoot niin pian kuin mahdollista tästä asiasta, osoitteensa ilmoittaen, Turun paikallisosaston puheenjohtajalle, opettaja J. K. Palomalle, jonka osote on Turku Kuuromyksen koulu.